

KEMENES HENRIETTE

A nagyérdemű nem alkuszik

Tegnap este ősbemutatótól volt hangos a nagyváradai teátrum, a taps végeztével pedig a környékbeli kávéházak. Az újdonsült kitűnő szerző, Bucskay Andor Pál drámáját, az <<Eszes istók>>-ot csodálhattuk, a váradi trupp kifogástalan előadásában. A darab kiváló, az édes-kesernyés nevetést kiváltó számtalan fordulat mellett a groteszkhez sem áttalott hozzányúlni, és a legtisztább bravúrral használni azt. Csalódottan konstatáltam azonban, hogy a váradi közönség mintha idegenkedne egy drámai darab efféle kipreparálásától... Hiszen ami új az az ördögtől és nem a görögtől való, s csuda, hogy keresztet nem vetettek. Olyan érzés lengett körül, mintha a közönség sokkalta nagyobb *élvezettel hallgatná a szubtilis finomságú, melódikus operettet*, egy pirosposzsgás orcájú, csengőbongó de félművelt primadonna előadásában. Ezen feltevésemet hivatott alátámasztani azon tény is, hogy a szokottnál csekélyebb számban jelent meg a mélyen tisztelt publikum, de aki eljött, az végignézte a darabot. Nem folyamodtak olyasféle manifestumhoz, mint a magyar irodalmat oktató helyszomszédom, aki azon előadásokról, melyek agyának állományát hivatottak kissé megmozgatni, látványosan kivonul a teremből. *A reménytelenség kínos órái ezek.* Mikor a színész azt érzi, hogy a munkája és játékába vetett hite hiábavalóság, nem érdemes robotolni, mert a nézők egy részének *lelke minden dobbanása* tiltakozik a színház ily metamorfózisa ellen.

Pedig a darab szereplői ambícióval, valóságos kabinetalakítást nyújtottak, *emberül megállták a helyöket.* Nyílt színi tapsot aratott a rendező által, a közönség igényeinek teljesítésére szánt magyar nóták betűzdelése. Ilyenkor a fentvezett magyar irodalmat oktató uraság is hévvel csapkodta össze vaskos tenyerét, súlyos mandzsettagombjai csuklóját verték. Szép darab volt ez, melyet hivatott szerző írt. Kaleidoszkóp gyanánt ezer és ezer gondolkodásra bíró látomány. Beszélt ideálokról, gyötrődésekről. Hiába, mert az ezer ráncba szedett szoknyájú kedves művésznő dalai jobban megmozgatták a közönséget, mint a filozofikus eszmefuttatások.

Az előadás végeztével, a művészbejáró előtt kocsira várakozó társaságot akaratlanul kihallgatva figyeltem fel a művésznő szavaira, amint baráti társaságának *édes, csengő hangon, pajkos édesen* meséli, hogy a táncestek és falunapok alkalmával ennél azért nagyobb ünnepléshez szokott...

Azt hiszitek ti újítani vágyó, hogy megvívjátok a színház legigazabb harcát? Hogy hamvaitok felett virrasztani fog majd a kegyelet és az emlékezés, s pálma helyett babérból lesz a koszorú? Ne ringassátok magatokat efféle álmokba: koporsótok fölé is operettszlágereket fúj majd a szél...

KEMENES HENRIETTE (1988, Nagyvárad) a Nagyvárad Állami Egyetem joghallgatója volt, jelenleg a Partiumi Keresztény Egyetemen magyar nyelv és irodalmat tanul. Verset és rövidprózát ír, fordít. Az Élő Várad Műhely tagja. Kinde Annamária-díjas. Ez év májusától a Várad szerkesztőségi titkára.